

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี” นั้น ผู้วิจัยใช้รูปแบบการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure in-depth interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ในการเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพราะวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดงานศพที่ประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา สาเหตุ ปัญหา และอุปสรรคในการจัดงานศพ รวมถึงการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ดังนั้น การใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ในการทำความเข้าใจเรื่องราวที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา จะเป็นวิธีทางที่เหมาะสมในการให้ได้ข้อมูลดังกล่าว ขั้นตอนการวิจัย มีดังนี้

- ๓.๑ กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมการจัดงานศพที่ในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๑,๕๐๐ คน

๒) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมการจัดงานศพที่ในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๑,๕๐๐ คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane) ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % (ระดับความคลาดเคลื่อน ๕ %) ดังนี้^๑

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n แทน กลุ่มตัวอย่าง

N แทน ประชากร

e แทน ระดับความคลาดเคลื่อน

^๑ ธีรภูมิเอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒๔.

ประชากรที่ต้องการศึกษามีขนาด ๑,๕๐๐ คน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ % (ระดับความคลาดเคลื่อน ๕ %) โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ใช้สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ \text{ในที่นี้} \quad N &= ๑,๕๐๐ \text{ คน} \\ \text{ระดับความคลาดเคลื่อนคิดเป็นสัดส่วน} \quad e &= .๐๕ \\ \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{๑,๕๐๐}{1 + ๑,๕๐๐(.๐๕)^2} \\ n &= \frac{๑,๕๐๐}{1 + ๑,๕๐๐ \times ๐.๐๐๒๕} \\ n &= \frac{๑,๕๐๐}{๔.๗๕} \\ n &= ๓๑๕.๗๘ = ๓๑๖ \text{ คน หรือ} \end{aligned}$$

ขนาด ประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ขนาดความคลาดเคลื่อน (e)					
	± 1%	± 2%	± 3%	± 4%	± 5%	± 10%
500	*	*	*	*	222	83
1,000	*	*	*	385	286	91
1,500	*	*	638	441	316	94
2,000	*	*	714	476	333	95
2,500	*	1250	769	500	345	96
3,000	*	1364	811	517	353	97
3,500	*	1458	843	530	359	97
4,000	*	1538	870	541	364	98
4,500	*	1607	891	549	367	98
5,000	*	1667	909	556	370	98
6,000	*	1765	938	566	375	98
7,000	*	1842	959	574	378	99
8,000	*	1905	976	580	381	99
9,000	*	1957	989	584	383	99
10,000	5000	2000	1000	588	385	99
15,000	6000	2143	1034	600	390	99
20,000	6667	2222	1053	606	392	100
25,000	7143	2273	1064	610	394	100
50,000	8333	2381	1087	617	397	100
100,000	9091	2439	1099	621	398	100
∞	10000	2500	1111	625	400	100

* หมายถึง ขนาดตัวอย่างไม่เหมาะสมที่จะ assume ให้เป็นการกระจายแบบปกติ จึงไม่สามารถใช้สูตร
คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนลักษณะการสร้างเครื่องมือดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๒.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- ๑) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้
- ๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- ๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ๔) สร้างเครื่องมือ
- ๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- ๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- ๗) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย
- ๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของงานวิจัยเรื่อง “การจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดงานศพที่ประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการจัดงานศพของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานีและเพื่อศึกษาการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยจัดแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพของประชาชนที่เข้าร่วมการจัดงานศพในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี ๕ ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

๕ หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

๓ หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

๑ หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการเสริมสร้างการจัดงานศพ
ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด
(Open ended)

๓.๒.๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่
สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธานและ
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างประเมินค่าตรงกับวัตถุประสงค์ต่อ
ผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๓ ท่านประกอบด้วย

๑) พระครูจิรธรรมธัช, ผศ.(พิเศษ) ดร. อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

๒) ดร. คิต วรณดี อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขต
หนองคาย

๓) พระวันชัย ภูริทตฺโต, ดร. อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
วิทยาเขตหนองคาย

จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)^{๒๓} มีสูตรในการหาดังนี้

$$\text{สูตร} \quad IOC = \frac{\sum R}{N}$$

กำหนดให้ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +๑ = แน่ใจว่าสอดคล้อง

๐ = ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

๑ = แน่ใจว่าสอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า ๐.๕๐ ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน ๓๐ ข้อ ใช้ได้จำนวน
๓๐ ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง ๐.๘๐ - ๑.๐๐

^๒ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์, ๒๕๔๓), หน้า ๗๒.

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วที่ไปทดลองใช้ (Try Out) แก่ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน ๓๐ คนได้แก่ประชาชนในเขตอำเภอหนองแสง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๘๔๒ เป็นค่าที่ยอมรับได้

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดตีพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

๒) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าภาพจัดงานศพ เพื่อขอความร่วมมือไปยังประชาชนที่เข้าร่วมการจัดงานศพในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓) ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการแจกแบบสอบถามการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมการจัดงานศพในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบสมบูรณ์และความถูกต้องแล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

๓.๔.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒. ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การพิจารณาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยการหาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้โดยแบ่งระดับการ

ปฏิบัติออกเป็น ๕ ระดับกำหนดความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้นเมื่อได้คะแนนช่วงห่างแต่ละช่วงแล้วสามารถกำหนดระดับความสำคัญในแต่ละช่วงได้ดังนี้^๓

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๔.๕๐-๕.๐๐	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๓.๕๐-๔.๔๙	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๒.๕๐-๓.๔๙	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๑.๕๐-๒.๔๙	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๑.๐๐-๑.๔๙	หมายความว่า	น้อยที่สุด

๔. ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการจัดงานศพของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานีและการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยจะนำการจัดกลุ่มเนื้อหาตามประเด็นในแบบสอบถามปลายเปิดจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่วิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์เนื้อหา

^๓ ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.